

УДК 316.334.56:316.61-057.875

Вольнова Л.М., к. пед. н., доцент
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ**ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ
СЕРЕДОВИЩА ВЕЛИКОГО МІСТА НА СТУДЕНТІВ**

Індивід при зміні типу поселення (місто, село) вимушений адаптуватися до нових умов як у соціальній, так і в культурній сфері. Особливу актуальність означена проблема набуває щодо студентів, які приїждять на навчання до великого міста. Велике місто становить специфічне соціокультурне середовище, особливий світ, що володіє низкою характеристик: висока концентрація людських, матеріально-речовинних, енергетичних та інших потенціалів і, як результат, розширене поле для реалізації прагнень студентів, підвищення рівня їх включеності в процес споживання інформації; значна соціально-культурна диференціація міського населення, що дозволяє студентам (особливо приїжджим) взаємодіяти і спілкуватися з великою кількістю реальних партнерів, розширює їх соціальний і загальнокультурний світогляд тощо. Водночас велике місто не тільки надає своїм жителям різноманітні можливості, але й примушує їх постійно робити вибір, що пов'язано з чималими психологічними зусиллями, створює атмосферу напруженості, нестабільності, нескінченного пошуку та поспіху; тут переважають анонімні, короточасні і поверхневі контакти у міжособистісному спілкуванні, є послабленими моральні принципи і соціальний контроль за поведінкою; сам соціального статусу городянина нестійкий.

Результати анкетування студентів I-V курсів гуманітарних спеціальностей Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова говорять про неоднозначність оцінки ними життєвого простору великого міста: з одного боку, труднощі їх адаптації зумовлені самим соціокультурними простором Києва, його шаленим ритмом життя, великою кількістю населення (30,1% першокурсників, 25,9% «старожилів»). З іншого боку, ми можемо констатувати, що часто студенти замикаються у вузькому просторі квартири чи кімнати (60,2% першокурсників, 47% старшокурсників), погано знають взагалі оточуюче їх соціокультурне середовище та його потенціал, малоактивні в плані його пізнання та перетворення (12% опитаних розширюють межі свого життєвого середовища найбільшою до гуртожитку територією; 28% – розглядають як безпосередній життєвий простір свій мікрорайон; 4% – «будучи тілом тут, душою липаються там» (вдома). При цьому 50% опитаних вважають, що тут повністю зможуть реалізувати освітні, культурні та дозвілєві потреби, «головне, щоб він [життєвий простір] мені не заважав»; 16% опитаних і висловили своє незадоволення. Для одних велике місто стало полем для розширення кола знайомств та задоволення спільних інтересів (40%), для інших – воно виявилось ворогом і чужим (28%).

Саме тому перспективним бачимо вивчення потенціалу великого міста та розробку на основі цього проєктів залучення студентів до активної участі у житті великого міста як творців, а не лише як пасивних споживачів.